

NOTAT

Miljøministeriet
Departementet

Miljø & grøn teknologi
J.nr.
Ref. tobec
Den 3. februar 2015

Notat om Strategi for affaldsforebyggelse – Danmark uden affald II

Trækket på ressourcerne – i form af materialer som f.eks. metal og biomasse – er og har været stigende de seneste mange år. Vi bliver flere mennesker, der forbruger mere. Og den nuværende anvendelse af ressourcerne, sætter kilderne til råstoffer under pres. Samtidig vil stigende priser på materialer og ressourcer gøre det mere attraktivt at udvikle og anvende løsninger, der effektiviserer anvendelsen, erstatter jomfruelige råstoffer og dermed minimerer affald.

Forbrug påvirker miljøet, men miljøproblemerne skyldes ikke kun det affald, vi smider i skraldespanden. Fremstillingen og anvendelsen af produkter resulterer ofte i et stort forbrug af ressourcer i værdikæden – lige fra udvinding af råstoffer til distribution og helt almindelig brug. F.eks. estimeres det totale ressourceforbrug til et fladskærms-TV at være mere end 100 gange større end vægten af det færdige produkt.

Det er væsentligt, at den samlede indsats på affaldsområdet tilrettelægges omkostningseffektivt. Indsatsen skal ske på områder, hvor de samfundsøkonomiske gevinster ved at genanvende og undgå affald er større end omkostningerne.

Strategien indeholder to tværgående temaer: Ressourceeffektive virksomheder og Grønt forbrug – og fem indsatsområder: Madspild, Bygge & anlæg, Tekstiler, Elektronik og Emballage.

Virksomhedernes og forbrugernes indsats er afgørende for at reducere mængden af affald, og er derfor det naturlige omdrejningspunkt for de to tværgående temaer. De fem indsatsområder er udvalgt på baggrund af en vurdering af, hvor der er et stort potentiale for affaldsforebyggelse samt en omfattende interessentinddragelse.

Tværgående temaer:

Virksomheder kan styrke konkurrenceevnen ved at udnytte ressourcerne mere effektivt og designe produkterne, så produkter og materialer kan indgå i produktionen på ny.

Regeringen understøtter, at danske virksomheder bliver bedre til at producere mere for mindre, da det kan øge konkurrenceevnen og bidrage til en mere bæredygtig ressourceanvendelse. Regeringen bidrager til at styrke virksomhedernes strategiske miljøarbejde og ressourceeffektivitet gennem støtte og sparring.

Et grønt forbrug reducerer produktionen af affald og øger efterspørgslen på produkter, der er produceret med få ressourcer og begrænset spild. **Regeringen understøtter, at det bliver nemmere for forbrugere at købe produkter og tjenesteydelser, som har mindre ressourcetræk, har færre problematiske stoffer og producerer mindre affald.** Regeringen stimulerer efterspørgslen efter miljørigtige varer og tjenesteydelser, når staten og kommuner køber ind, hos detailhandlen og den enkelte forbruger bl.a. gennem informationsindsatser, øget udbredelse af miljømærker og rådgivning om grønne offentlige indkøb.

Indsatsområder:

Madspild opstår, når producenter, fødevarerindustrien og detailhandlen frasorterer gode madvarer med ”forkert” størrelse, datomærkning eller udseende. Forbrugerne spiller en central rolle, da de ofte efterspørger de helt friske madvarer, og nemt benytter sig af mængderabatter. **Regeringen understøtter, at madspild reduceres i alle dele af**

værdikæden for fødevarer. Regeringen gør det lettere for forbrugerne selv at gøre en indsats mod madspild, understøtter virksomhedernes udvikling af tekniske og logistiske løsninger, og rådgiver offentlig og private storkøkkener.

Bygge & anlæg er den største kilde til affald i Danmark, og der er et stort potentiale i at genbruge materialer og undgå problematiske stoffer i byggematerialerne. **Regeringen understøtter, at det bliver lettere for bygge- og anlægsbranchen at agere mere ressourceeffektivt, at problematiske stoffer håndteres sundheds- og miljømæssigt forsvarligt, samt at sikre bedre vidensdeling på tværs af sektoren.** Regeringen bidrager med konkrete tiltag og værktøjer, der kan medvirke til at gøre det lettere at undgå spild og forebygge problematiske stoffer i bygge- og anlægsaffald.

Tekstiler produceres af én af de mest forurenende brancher i verden pga. et højt vand-, kemikalie- og energiforbrug. Samtidigt er der gode perspektiver i at ændre produktionsmetoderne og øge genbrug. **Regeringen understøtter, at det bliver lettere for tekstilvirksomhederne at reducere miljøbelastningen i produktionsfasen og nemmere at genbruge og genanvende tekstiler, bl.a. ved at mindske brugen af problematiske stoffer i tekstilerne.** Regeringen tilskynder tekstilvirksomhederne til at reducere miljøbelastningen i produktions- og i brugsfasen. Det skal ske gennem bl.a. en ny nordisk handlingsplan, partnerskaber, tilskud til miljømærkning og krav ved offentlige indkøb.

Elektronik forældes ofte på relativt kort tid pga. den hurtige teknologiske udvikling, og produkterne bliver derfor ofte kasseret, selvom de stadig virker. Der er derfor mange ressourcer at spare, hvis levetiden på elektronik forlænges. **Regeringens understøtter, at det bliver nemmere at genbruge og genanvende elektronik og elektronikaffald, så levetiden på produkterne forlænges og de i højere grad kan indgå i cirkulære kredsløb.** Regeringen tilvejebringer mere viden og arbejder gennem EU for at fremme ressourceeffektivitet og reducere antallet af problematiske stoffer i nye elektronikprodukter, så de lettere kan genbruges og genanvendes.

Emballage er nødvendig for at beskytte produkter og sikre deres holdbarhed, men der er potentiale for at anvende emballage med færre problematiske stoffer, og som lettere kan genbruges og genanvendes. **Regeringen vil understøtte, at den samlede miljøbelastning fra emballage bliver mindre.** Regeringen samarbejder med virksomhederne om at fokusere på den miljømæssige betydning af deres emballagevalg.

Baggrund:

Strategi for affaldsforebyggelse – Danmark uden affald II – ligger i forlængelse af regeringens Ressourcestrategi for affaldshåndtering – Danmark uden affald – og visionen om i højere grad at tage vare på ressourcer og materialer i affaldet. Tilsammen vil de to strategier bidrage til at bryde sammenhængen mellem økonomisk vækst og miljøbelastning fra affaldsproduktion. I kraft af de fremsatte mål og initiativer opfylder Strategi for affaldsforebyggelse kravet i EU's affaldsdirektiv om en national forebyggelsesplan. Strategien vil blive revideret og effekten evalueret mindst hvert sjette år.

Med de to strategier om affaldsforebyggelse og affaldshåndtering har regeringen skabt et godt udgangspunkt for arbejdet med at skabe et mere ressourceeffektivt samfund og EU's køreplan for et ressourceeffektivt Europa.